

עד שהמות

אחרי אישור הקבורה החילונית בבתי קברות רגילים, מתכוונת הממשלה לצרף חילונים להנהלות חברה קדישא. החרדים, בתגובה, מאיימים להקים בתי קברות משלהם • ח"כ מאיר פרוש (יהדות התורה): „זו שערורייה זועקת לשמיים“

קומה פתוחה

ועתה נותרה גופתה של אנה סטליצקי, 56, על רצפת הסלון בביתה, כשהיא מוקפת בני משפחה, אחי שלא הצליחו למצוא גורם שיסגר אותה. במקרה הזה, מרובר שביתה של חברה קדישא בחצר הגלילית, אך במקרים רומים אחרים בעבר, השווה קבורת עולים מחבר המדינות בגלל מחלוקת אם המת הוא יהודי וכשהו מבחינת ההלכה להיטמן בבית עלמין יהודי.

בתגובה נגד לתכנון חברת קדישא, הולכים ומקמים בתי קברות חילוניים, בעיקר בקיבוצים. במינהל מטרקעי ישראל, בעלי הקרקע מרובים, החליטו לאחרים את אמות הקבורה של הקיבוצים, אבל במקביל אושרה קבורה חילונית לכל נפש, ולא במרחקים שבו הקיבוצים. לערים, לרודים ולצ'קרים יש מוסד בתי קברות משלהם. החרדים במקומות היבוס שלהם, כמו בני ברק וירושלים, הקימו בתי קברות, כשרים לטהרין לפני עשרות שנים. כשאו אופנת בתי הקברות המפוצלים למני וזים כשרים טאית לנחת עליו בלי משה פרסום ראשון, הם מן התגורה המפלגות החרדיות מאיימת להקים בתי קברות נפרדים לקהילות

קבורה חילונית בקיבוץ יזית, בין 7,000 ל-10 אלף שקל לחלוףין חן מיקא

יפריד בנינו

איפה משלמים יותר חליקת חריגות הן אלו שאיש רז מראש עליידי המוסר לביטוח לאומי בחריגות, בגלל שכן ממשיכות יותר ונתון לגבות על יתר. ב-1996 חקקה בישראל חוק הוותק לקבורה אחר חית הלוואות, והמאפשר לאורחים לכוון אם להקבר בדת משה וישראל עליידי החברה קדישא, או במסגרת אחרת עליידי תאגיד קבורה פרטיים, כמו עמותת „מנוחה בטובה“ או התנועות ליהדות מסורתית ומת קרמת. החוק מאפשר להקצות לשם הקבורה האלטי רמיטיות חליקת קבורה ב-12 מקומות בארץ. אלא שפעמיים לבסוף, יש עוץ מיגיות בענייני דת ופוליטיקה. חברת קדישא בתל אביב נצתה לאחר חזנה חסומה, לאורן שמשרד המשפטים חייב להניי סוק עובדים חילונים. הוא ורודש גם לצדף להנהלה המורחבת כחברים מן המניין אורחים, שאינם מגדיר רים עצמם שומרי מצוות. במקביל, מוקמת עתה מעצבת בתי עלמין, המשותפת למרבית מרכזי הערים במרכז הארץ, כשרוב חברי החלונים. ח"כ מאיר פרוש ויהדות התורה) אומר בתגובה נועמת: „היו חלק ממנגנת חילון המדינה כמו הנהגת נישואים אורחים, מכירת חרדי ללא מניח לוח, מיסוד הוות התרת השימוש במסמך קלים“.

לדברי פרוש וחבריו, חוק האורס מבחינתם הוא הקבורה למענתם, יש בתוכם זה מערכת קפריית של רינים הלכה היהודית, ואלה מנוצעים בביקורת עליידי חברה קדישא ובארימות „חברה קדישא“.

לשם המהווה כיום ד בארץ, יום פטירתו של משה רבנו, הנוהים אשוי חברה קדישא לצום, כשהם מתפללים ומבקשים מחילה מכל המתים שטיפלו בקבורתם, שטא מפגע בכבודם.

למה לחילונים ולמבוגרים כאלו, שדולל פרוש, יודו שקוריה ורועק לשיטתם. הנפכים את קבורת הקדוש של הקבורה היהודית לעוץ מנוצעים במוק חזונה, או לעוץ מוש של ג'וב לאנשי שלומנו“.

בעקבות התחושות כלפי נושא הקבורה בישראל באחרונה, יש כבר מי שמדברים על המודל האמריקני של בתי הקברות מוכר כקסק, ביזומה חופשית לחלוטין. ארם או תאגיד ירכשו קרקע בעיר, אותה חליקת ארמה שהוקצתה בחובות בניין עיר, ויקימו בה בתי קברות. לכל בית קברות יהיו אפיונים שינויים, ושהוקר חליקת קבר כמו מוצר.

הפדת הקבורה מהפוליטיקה בישראל בתי קברות הן עובדה גדולה ביום לבתי קברות המסופחים בתול. הסיבה לכך היא שהם נתונים לאוטוריטה המבעע מוחלטת של חברה קדישא. המקומות מצומצמים ומספר הנפכים גדל והולך. לא פעם זה נראה כמו מבוך ענק וחסר מוצא. זו הסיבה שרבים על כל פיסת אדמה פגורה. למשל, המריבה האחרונה היא על השטח היקר במדינה, סמוך לרמת זאביב ג'. שטח שמקורו נועד לקבורה אבל נפועל מנקשים לקיים שם שכונת זיקרה הקבורה הוויה בקומות היא האלטרנטיבה הוותיקה ותובנת מפורח תנסבות. אבל לאור התהליך החדש, האם נראה בקיבוץ מגדל חילונים? מגדל לחרדים, לרתיים לאומיים ואולי גם מגדל לרב לחברים ח"כ פרוש. אכן, מקוה שלא נעז לבצע באסדרה כזה, ובתי עלמין יועלו בדרך שנהלו כל השנים. אבל אם הממשלה תלך בכיוון שראה ביצע, לא ידעו היום שהמבצע הגרונטסקי הזה יתגשם.

בעיני העיקריות, כך נראה, היא הפרדת הקבורה מהפוליטיקה. עכשיו בתי הקברות מעסיקים גם את חברי הכנסת, הח"כים החרדים מקרמים בתי קברות לרתיים בלבם. מנגד, חברי הכנסת של מיטע שינוי נגישו בצעת חוק, המסדירה השלום עבר חלקה חמים, בבנייה רוויה בקומות. הם רוצים להסדר את כך הווג השני מושלום.

מה עם אחרות ישראל? לא נראה שזה הכיוון. בתי הקברות החילוניים יהיו מנותקים למדי מן הדורות היהודית, מן המסורת וכן המורשת בת דורות רבים. בתי הקברות הרתיים ינסו לשמור על האופי של הקבורה שהיתה נהוגה עד עתה, ואולי אף יקצינו אדמה. חברה קדישא, אגב, אומי רים, שכאשר משפתה חילונים מבקשת לנסות קמעה מהספק ומתפילות, בדרך כלל נוסים להיענות לה, אם הרב אינו חרדי מדי. כנראה שגם שם מוכנים היום להתפשר מול המציאות החרדית.

בית עלמין רבנים על תצלום: דודו כנר

הפדת הקבורה מהפוליטיקה

בישראל בתי קברות הן עובדה גדולה ביום לבתי קברות המסופחים בתול. הסיבה לכך היא שהם נתונים לאוטוריטה המבעע מוחלטת של חברה קדישא. המקומות מצומצמים ומספר הנפכים גדל והולך. לא פעם זה נראה כמו מבוך ענק וחסר מוצא. זו הסיבה שרבים על כל פיסת אדמה פגורה. למשל, המריבה האחרונה היא על השטח היקר במדינה, סמוך לרמת זאביב ג'. שטח שמקורו נועד לקבורה אבל נפועל מנקשים לקיים שם שכונת זיקרה הקבורה הוויה בקומות היא האלטרנטיבה הוותיקה ותובנת מפורח תנסבות. אבל לאור התהליך החדש, האם נראה בקיבוץ מגדל חילונים? מגדל לחרדים, לרתיים לאומיים ואולי גם מגדל לרב לחברים ח"כ פרוש. אכן, מקוה שלא נעז לבצע באסדרה כזה, ובתי עלמין יועלו בדרך שנהלו כל השנים. אבל אם הממשלה תלך בכיוון שראה ביצע, לא ידעו היום שהמבצע הגרונטסקי הזה יתגשם.

בעיני העיקריות, כך נראה, היא הפרדת הקבורה מהפוליטיקה. עכשיו בתי הקברות מעסיקים גם את חברי הכנסת, הח"כים החרדים מקרמים בתי קברות לרתיים בלבם. מנגד, חברי הכנסת של מיטע שינוי נגישו בצעת חוק, המסדירה השלום עבר חלקה חמים, בבנייה רוויה בקומות. הם רוצים להסדר את כך הווג השני מושלום.

מה עם אחרות ישראל? לא נראה שזה הכיוון. בתי הקברות החילוניים יהיו מנותקים למדי מן הדורות היהודית, מן המסורת וכן המורשת בת דורות רבים. בתי הקברות הרתיים ינסו לשמור על האופי של הקבורה שהיתה נהוגה עד עתה, ואולי אף יקצינו אדמה. חברה קדישא, אגב, אומי רים, שכאשר משפתה חילונים מבקשת לנסות קמעה מהספק ומתפילות, בדרך כלל נוסים להיענות לה, אם הרב אינו חרדי מדי. כנראה שגם שם מוכנים היום להתפשר מול המציאות החרדית.

החוק המתייב קבורה חונם הוא אחד החוקים החשובים והשוויים ביותר שהוקמה המדינה. דמי הקבורה ניתנים עליידי המדינה לכל אורחיה דתיים, חילונים ולא יהודים, כדי למנוע עשיית רווחים על השתן המתים, נוסר מביטוח לאומי. או

כדאי לדעת

קבורה זוגית זולה יותר

- כל נפטר חושב הארץ ששילם ביטוח לאומי רוב חייו, זכאי לקבורה חיינם. לא כר לל מצבה המסיעת.
- לרשימת חליקת קבר בחיים יש מעריץ קבוע עליידי יישוב. דוגמאות: בקרית גת בקרית טבעון או פרדס חנה – 2,800 שקל. באשקלון, לוד, פתח תקווה או ארדה – 6,000 שקל. 8,000 שקל בתל אביב, רא שון לציון, כפר סבא או נתניה. 11 אלף שקל בירושלים, חיפה, הרצליה ורעננה.
- קבר ליד כרונוג שנפטר, יעניק 20% הנחה.
- קבורה זוגית או נקומות תחיל ב-25% אחוז נוספים.
- ברוב המקומות חברה קדישא רואגת לר שיון קבורה ממשדר הביאות, ולא מטילה המשימה על המשפחה.
- לרוב נפטר מועבר לבית קברות עליידי חברה קדישא ללא תשלום.

מערכת הפדית של דינים

החוק המתייב קבורה חונם הוא אחד החוקים החשובים והשוויים ביותר שהוקמה המדינה. דמי הקבורה ניתנים עליידי המדינה לכל אורחיה דתיים, חילונים ולא יהודים, כדי למנוע עשיית רווחים על השתן המתים, נוסר מביטוח לאומי. או

קרקע לחקלאות, לא לקבורה

מדי שנה מוקצים 160 דונם לקבורה 35 אלף מותים

מדי שנה מוקצים 160 דונם לקבורה 35 אלף מותים במוצעי בתי עלמין רבים בארץ. בטנמ"ו ואין בהם כבר מקום פנוי. כדי להבטיח חליקת קבר לאוכלוסיית אוור המרכיב בלב, אומר יוד לשת סמא המתקנין דן ורדיקי, יש צורך ב-26 נת עלמין נוספים וקים מחסור בקרקעות, לכן אין מנוס מקבורה בקומות, אבל הרחק ממרחייקים למגורים, שכן הם מורדי עיר.

הקיבוצים היו עד כה אלטרנטיבה מצויינת לחי לונים שקצו כטיאוב רחוק, בהם עינת, נחשונים ונבעת ברנה. העניף היה הפך תעשייתי, והמחירים שגבו נעו בין 7,000 ל-20 אלף שקל. רצית מקום טוב שם נודו שלם הורבה. הקבורה האלטרנטיבית צמחה, לאחר שהקיבוצים עלו על הטרנד הזה. מי שרצה להביא רב, טביא, מי שרצה להתחמק בנאום אישי, נואם. מי שרצה לשים מוסיקה, שם. הקיבוץ הידוע כמולה הוא עינת, שטמן לא מעט מפורסמים, בהם הלחוצן איד ורובלום, השדרנית מיכל ניב, השפט עמיחי רואק וגם יוד חברת החשמל, וירם

שלום. ואת למה לנוכח כוננת השרים לענייני קבורה בממשלה

צדף חילונים להנהלות חברה קדישא

החוקים חוששים מהשתלטות החרדית של גופים חילוניים על חברה קדישא, ובתוך כך משניונים החרדיתם כמנגנון הקבורה ההלכתיים.

הקרקע לחקלאות, לא לקבורה מדי שנה מוקצים 160 דונם לקבורה 35 אלף מותים במוצעי בתי עלמין רבים בארץ. בטנמ"ו ואין בהם כבר מקום פנוי. כדי להבטיח חליקת קבר לאוכלוסיית אוור המרכיב בלב, אומר יוד לשת סמא המתקנין דן ורדיקי, יש צורך ב-26 נת עלמין נוספים וקים מחסור בקרקעות, לכן אין מנוס מקבורה בקומות, אבל הרחק ממרחייקים למגורים, שכן הם מורדי עיר.

הקיבוצים היו עד כה אלטרנטיבה מצויינת לחי לונים שקצו כטיאוב רחוק, בהם עינת, נחשונים ונבעת ברנה. העניף היה הפך תעשייתי, והמחירים שגבו נעו בין 7,000 ל-20 אלף שקל. רצית מקום טוב שם נודו שלם הורבה. הקבורה האלטרנטיבית צמחה, לאחר שהקיבוצים עלו על הטרנד הזה. מי שרצה להביא רב, טביא, מי שרצה להתחמק בנאום אישי, נואם. מי שרצה לשים מוסיקה, שם. הקיבוץ הידוע כמולה הוא עינת, שטמן לא מעט מפורסמים, בהם הלחוצן איד ורובלום, השדרנית מיכל ניב, השפט עמיחי רואק וגם יוד חברת החשמל, וירם

'Til Death Do Us Part
Yediyot Achronot, July 27, 2004